*אסיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין כשירה ואילו השוה פצימיה פסולה א״ל אביי לדידי כשירה לדידך סילוק מחיצות היא א״ל רבה בר רב חנן לאביי ולא מצינו מחיצה לאיסור והתניא בבית שחציו מקורה וחציו אינו מקורה גפנים כאן מותר לזרוע כאן ואילו השוה את קירויו אסור א״ל התם סילוק מחיצות הוא שלח ליה רבא לאביי ביד רב שמעיה בר זעירא ולא מצינו מחיצה לאיסור והתניא יש במחיצות הכרם להקל ולהחמיר כיצד גכרם הנטוע עד עיקר מחיצה זורע מעיקר מחיצה ואילך, שאילו אין שם מחיצה מרחיק ד״א וזורע, וזה הוא מחיצות הכרם להקל, ולהחמיר כיצד היה משוך מן הכותל י״א אמה לא יביא זרע לשם שאילמלי אין מחיצה מרחיק ד״א וזורע וזוהי מחיצות הכרם להחמיר א״ל וליטעמיך אותבן ממתניתין *דתנן קרחת הכרם ב״ש אומרים כ״ד אמות וב״ה אומרים ט״ז אמה, מחול הכרם ב״ש אומרים ט״ז אמה וב״ה אומרים י״ב אמה, ואיזו היא קרחת הכרם דכרם שחרב אמצעיתו: אם אין שם ט״ז אמה לא יביא זרע לשם, היו שם ט״ז אמה נותן לו כדי עבודתו וזורע את המותר אי זו היא מחול הכרם הבין הכרם לגדר שאם אין שם י״ב אמה לא יביא זרע לשם, היו שם י״ב אמה נותן לו כדי עבודתו וזורע את המותר אלא התם לאו היינו טעמא (א) דכל ד״א לגבי כרם עבודת הכרם, לגבי גדר כיון דלא מזדרען אפקורי מפקר להו, דביני ביני אי איכא ד׳ חשיבן ואי לא, לא חשיבן. אמר רב יהודה וג׳ קרפיפות זה בצד זה ושנים החיצונים מגופפים והאמצעי אינו מגופף ויחיד בזה ויחיד בזה* נעשה כשיירא ונותנין להן (ב) כל צורכן. (ודאי) אמצעי מגופף ושנים החיצונים אינן מגופפין ויחיד בזה ויחיד בזה [ויחיד בזה] אין נותנין להם אלא בית שש, איבעיא להו: אחד בזה ואחד בזה ושנים באמצעי מהו: אי להכא נפקי תלתא הוו ואי להכא נפקי תלתא הוו או דילמא חד להכא נפיק וחד להכא נפיק ואם תימצי לומר חד להכא נפיק וחד להכא נפיק, שנים בזה ושנים בזה ואחד באמצעי מהו: הכא ודאי אי להכא נפיק תלתא הוו ואי להכא נפיק תלתא הוו או דילמא אימר להכא נפיק ואימר להכא נפיק, זאמר רב חסדא והלכתא בעיין לקולא.

גידוד

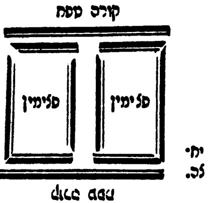

סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין. שתי דפנות שיש לה כהלכתה לאורכה ועשויה כמבוי ובדופן שלישית ורביעית קבועין עמודים לקרני הזויות* ויש להם טפח: **כשירה.** דתנן (סוכה ו׳) שתים כהלכתן ושלישית אפילו טפח: **ואילו השוה את פצימיה.** שבנה ב׳ מחיצות בתוכה אצל מחיצות הראשונות ונמצאו פצימיה עומדין בין שתי המחיצות מכאן ובין שתי מחיצות מכאן ובתוך האכסדרה אינן נראין: **פסולה.** דאין לה אלא ב׳ מחיצות: **לדידי כשירה.** דפליגי עלך בהא מילתא לקמן בפירקין* דאפילו אין לה שום מחיצה אמרינן פי תקרה יורד וסותם דסתם אכסדרה אחוזין קורות למעלה מעמוד לעמוד שעליהן נותנים את התקרה והנך קורות יש להם פה דהיינו חודה שאינה עגולה אלא מרובעת: **לדידך.** כמי דאמרת פסולה אין כאן מחיצה לאיסור דהכא היינו טעמא, שסילק מכאן את הפצימין ואת מחיצות הראשונות ע״י מחיצות הללו והעמידה על אלו לבדן: **אליו מקורה.** מכוסה בגג אלא כעין תקרת עלייה: **גפנים כאן.** תחת הקירוי: **מותר לזרוע כאן.** חוץ לקירוי מיד ואין צריך להרחיק דפי תקרה יורד וסותם והוי מחיצה מבדלת ביניהם: **השוה את קירויו.** שקירה כל הבית אסור אא״כ הרחיק: **סילוק מחיצות.** שהשלמה זו סילק פי תקרה ואין כאן מבדיל: **ביד רב שמעיה.** ליתו להשיב לאביי תשובה זו: **להקל ולהחמיר.** פעמים שהמחיצה מתרת לענין כלאים ופעמים שהיא אוסרת: **עד עיקר המחיצה.** כלומר עד יסוד מחיצה סמוך ודבוק למחיצה: **היה משוך.** כרם רחוק מן הגדר אחת עשרה אמה וכ״ש פחות: **לא יביא זרע.** בין כרם לגדר וטעמא מפרש לקמן: **אותבן ממתני׳.** דאלימא לאקשויי טפי (ג) מברייתא: **קרחת הכרם.** לקמן מפרשא: **עשרים וארבע אמות.** צריך שיהא בה להתירה להרחיק ארבע אמות ולזרוע ואם פחות אסור לזרוע בה אפילו טפח: **מחול.** סביב כעין מחולות: **אין שם שש עשרה אמה כו׳.** לפי שיש כרם מכאן ומכאן וצריך להרחיק וליתן ארבע אמות לכרם לכל צד לעבודתו כמלא בקר וכליו שהיו חורשין בשוורין ואם נשארו ח׳ אמות באמצע שאם באת לחלקו לכאן ולכאן יש ד׳ אמות לכל חלק חשיבי ולא בטילי ולא אתי כרם דהאי גיסא ומבטל פלגא וכרם מהאי גיסא ומבטל פלגא: **כדי עבודתו.** ארבע אמות לכל צד: **י״ב אמות.** לקמן מפרש טעמא: **לאו היינו טעמא.** דתיהוי מחיצה משויא ליה להאי מחול כי כרם: **הכי גרסינן ארבע אמות דלגבי כרם עבודת הכרם.** וכיון דצריך לו הוי כרם עצמו: **כיון דלא מזדרען.** משום דמקלקל ליה לכותל אבנים שהמחרישה מעלה עפר תיחוח והכותל נופל כשאין תחתיו קרקע חזקה והכי תנן בבבא בתרא (דף יט׳) מרחיקין את הזרע כו׳: **אפקורי מפקר להו.** לגבי גדר ולא מנטרפי להדי האי דפיש לאחשובי דלא ליבטיל לגבי כרם: **ג׳ קרפיפות זה בצד זה.** כגון שהיו מהלכין בדרך והקיפו ג׳ קרפיפות לדירה במחיצה של שתי כגון של קנים או של ערב כגון חבלים שלא התירו בו ליחיד אלא בית סאתים כדמפרש בפ״ק (דף טז:) דשיירא מותרת להקיף כל צרכן בקנים ובחבלים לדירה אבל יחיד יותר מבית סאתים לא אא״כ עשה שתי וערב מחיצה קיימת: **ושנים החיצונים מגופפין וכו׳.** שהחיצונים רחבים מן האמצעי והוא פרוץ לשניהם במלואו וגיפופיהן עודפין עליו*: **ויחיד בזה ויחיד בזה [ויחיד בזה] נעשו שיירא ונותנין להן כל צורכן.** דאמרינן דיורי גדולים בקטן ונמצאו שלשתן באמצעי האמצעי מצרפן ומותר אמצעי זה כל שהוא (ד) גדול (היקף) במחיצה של שתי או של ערב וכגון שעירבו: **אמצעי מגופף וחיצונים אין מגופפין.** שהוא רחב מהן והן פתוחין לו במלואו ולדידיה לא הוי מילואו: **אין נותנין להם.** אלא בית סאתים לכל קרפף שהרי אין שלשה דיורין באחד דדיורי אמצעי בחיצונים וזיל להכי תרי הוא דאיכא ובאמצעי ליכא אלא חד; ואם אחד מהן יותר מבית סאתים הוא אסור, ואם אמצעי יותר מבית סאתים כולן אסורין שהרי הן פרוצין לרשות האסורה: **שנים הוו כיחיד.** עד דהוי שיירא דהיינו שלשה: **איבעיא להו.** אמצעי מגופף ולא חיצונים ושני אנשים באמצעי ויחיד בזה ויחיד בזה מאי: **אי להכא נפקי כו׳.** והנך דאמצעי הואיל ושניהם שולטין לכאן ולכאן שדי תרוייהו להכא ותרוייהו להכא וליהוו שני קרפיפות החיצונים היקף בכל צרכן: **או דילמא.** כולי האי לא מקילינן דנישדינהו להכא ולהכא וה״נ לא אמרינן דנירמינהו תרוייהו לחד ולמישרי מיהא חד מן החיצונים בכל צרכו דמסתמא הכי ניחא ליה טפי דליהוי חד להכא וחד להכא דלא ליהוי אלא תרי בכל חד דרווח להו לתשמישתייהו מלמהוי תלתא בחד ובאידך לא ליהוי אלא חד: (ה) **ואי באמצעי.** והוא שליט על החיצונים: **וכל היכא דנפיק תלתא הוו.** ושדיא להכא ולהכא או שדיא מיהא לחד מינייהו ומשתרי חד מן החיצונים (ו) בכל צרכי היקף: **או דילמא אימר להכא או להכא.** ולא ידעינן להי מינייהו הלכך אפילו חד נמי לא יהבינן ליה כל צרכו: **והלכתא בעיין לקולא.** שאלותינו אנו להקל:

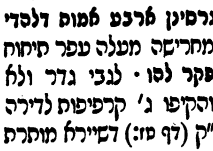

גידוד

סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין. אין נראה כמו שפירש בקונטרס שיש שתי דפנות לאורכה כמבוי מפולש דבפ״ק דסוכה (דף יח:) מהדר ליה אביי לרבה בהא מודינא לך משום דהוי כמבוי מפולש ולא אמרינן פי תקרה יורד וסותם אלא יש לפרש דהוי כמין גאם ואין להאריך:

חציו מקורה גפנים כאן, מותר לזרוע כאן. משום פי תקרה אע״ג דלענין שבת לא אמרינן פי תקרה לשמואל אלא כשיש ד׳ מחיצות לגירסת רבינו חננאל ור״ת [מ״מ] יש לחלק בין כלאים לשבת כדמשמע בפ״ק (דף יא.) *והא דקא אמרינן לעיל דקטנה הוי כפתחה של גדולה אף לכלאים מיתורא דקתני במתני׳ מפני שהיא כפתחה של גדולה משמע ליה לכל מילי הויא כפתחה:

שנים בזה ושנים בזה. ולא דמי לתשעה בקטנה ויחיד בגדולה דהכא איכא טעמא כדאמר דנפיק להכא ולהכא:

גידוד

יג א מיי׳ פ״ד מהלכות סוכה הלכה ח סמג עשין מג טוש״ע א״ח סי׳ תרל סעיף ח:

יד ב מיי׳ פ״ז מהלכות כלאים הלכה יח:

טו ג מיי׳ שם הלכה יג ופ״ג שם הלכה טו טוש״ע י״ד סי׳ רצו סעיף כב:

טז ד מיי׳ פ״ז שם הלכה יא וטוש״ע שם סי׳ רצו סעיף מג:

[עי׳ תוס׳ סוכה יח: ד״ה אכסדרה וכו׳ דפיאות מותר לכלאים וכו׳ כדאיתא בעירובין לעיל יא.]

יז ה מיי׳ שם הלכה יב טור ש״ע שם סעיף מג:

יח ו ז מיי׳ פט״ז מהל׳ שבת הלכה יד טור ש״ע א״ח סי׳ שם סעיף ג:

א סוכה יח: לקמן צה.

ב (דף צה.)

ג כלאים פ״ד מ״ח לעיל ג.

◆

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ לאו היינו טעמא אלא דכל ארבע (ב) שם כל צורכן (ודאי) תו״מ ונ״ב ס״א אין זה: (ג) רש״י ד״ה אותבן וכו׳ טפי מברייתא. נ״ב ר״ל מן הברייתא: (ד) ד״ה ויחיד בזה וכו׳ כל שהוא היקף גדול במחיצה: (ה) ד״ה ואחד וד״ה וכל היכא כד״א:(ו) בא״ד מן החיצונים בהיקף כל צרכו כנ״ל:

◆

רבינו חננאל

סיכך ע״ג אכסדרה שיש לה פצימין כשירה ואלו השוה פצימיה פסולה. א״ל לדידי כשירה היא לדידך סלוקי סלוקינהו למחיצה והתנן חצר גדולה שנפרצה לקטנה גדולה מותרת והקטנה אסורה. ואילו השוה גיפופיה גדולה נמי אסורה ודחינן התם נמי סלוקי סלוקינן למחיצתא והתניא יש במחיצות להקל ולהחמיר להקל כיצד כרם הנטוע עד עיקר מחיצה [זורע מעיקר מחיצה] ואילך שאילו אין שם מחיצה מרחיק ד׳ אמות וזורע וזו היא מחיצת הכרם להקל. להחמיר כיצד היה משוך מן הכותל י״א אמה לא יביא זרע לשם שאילו אין שם מחיצה מרחיק ד׳ אמות וזורע וזו מחיצת הכרם להחמיר. הנה מצאנו מחיצה לאיסור. א״ל אדמותבת מברייתא מותיב ממתני׳ דתנן איזהו מחול הכרם בין הכרם לגדר אם אין שם י״ב אמה [לא] יביא זרע לשם היו שם י״ב אמה נותנין לו כדי עבודתו. וזורע את המותר. הנה יש מחיצה לאיסור אלא סברא הוא כל ארבע אמות כו׳: אמר רב יהודה ג׳ קרפיפות כו׳ עד ויחיד בכל קרפף נעשו שיירא וכאילו באחד כולן שרויין ונותנין להן כל צרכן אבל אם האמצעית מגופף וב׳ החיצונות אינן מגופפות ויחיד בכל קרפף אין נותנין להם אלא בית שש בלבד סאתים לכל אחד מהן שאינן שרויין ביחד וכיחידים הן חשובין. איבעיא להו ב׳ בזה הקרפף וב׳ בזה הקרפף ויחיד באמצע מהו. מי אמרינן אי הכין נפיק הא הוו להו ג׳ ונעשו כשיירא ואימהכא נפיק הוו להו נמי ג׳ ונותנין להן כל צרכן. אמר רב

אינן שיירא. או דלמא אימ׳ מהכא לא אמרינן. ב׳ באמצע ואחד בזה כו׳ והלכתא דבעיין לקולא. כלומר אמרינן אי מהכא נפיק הוו להו ג׳ וכן מאידך גיסא ונעשו שיירא ונותנין להן

רב נסים גאון

אמר רב יהודה ג׳ קרפיפות זה בצד זה כו׳ נעשו כשיירה ונותנין להן כל צורכן איתיה לפירושיה בסוף פרק א׳ דהא מסכתא (דף טז) יחיד נותנין לו בית סאתים שנים נותנין להם בית סאתים שלשה נעשו שיירא נותנין להן כל צורכן:

משנה ◇
כ-בג הסבריים להא דקתני יש במחיצות להקל ולהחמיר

נושא
ג׳ קרפיפות זה בצד זה ונמצא איש יחיד בכל אחד
I ב׳ חיצונים רחבים והאמצעי צר
II ... אמצעי רחב
מתי אפשר לומר שג׳ האנשים נחשבים כיחד כדי שנתיר להם מחיצה קלושה (של שתי או ערב) כדי להקיף להם כל צרכן

מבנה
◇ 2 שאלות בענין קרפף אמצעי רחב
1- שנים באמצעי
2- שנים בחיצונים

נושא/מבנה
⋈ ע״י נמ׳ דמ׳ ב׳

*גידוד חמשה ומחיצה חמשה אין מצטרפין עד שיהא או כולו בגידוד או כולו במחיצה. מיתיבי שתי חצירות זו למעלה מזו ועליונה גבוהה מן התחתונה עשרה טפחים או שיש בה גידוד חמשה ומחיצה חמשה מערבין שנים ואין מערבין אחד, פחות מכאן מערבין אחד ואין מערבין שנים. אמר (*רב) מודה רב חסדא בתחתונה הואיל ורואה פני עשרה, אי הכי תחתונה תערב שנים ולא תערב אחד, עליונה לא תערב לא אחד ולא שנים? אמר רבה בר עולא כגון שהיתה עליונה מגופפת עד עשר אמות. אי הכי אימא סיפא פחות מכאן מערבין אחד ואין מערבין שנים, אי בעיא חד תערב אי בעיא תרי תערב? אמר רבה בריה דרבא כגון שנפרצה התחתונה במלואה לעליונה, אי הכי תחתונה חד תערב תרי לא תערב, עליונה אי בעיא תרי תערב אי בעיא חד תערב? אין הכי נמי וכי קתני פחות מכאן מערבין אחד ואין מערבין שנים אתחתונה. *דרש מרימר גידוד חמשה ומחיצה חמשה מצטרפין, אשכחיה רבינא לרב אחא בריה דרבא (א) אמר ליה תני מר מידי במחיצה? אמר ליה לא, והלכתא גידוד חמשה ומחיצה חמשה מצטרפין. בעי רב הושעיא דיורין הבאין בשבת מהו שיאסרו? אמר רב (ג) חסדא תא שמע *חצר גדולה שנפרצה לקטנה, הגדולה מותרת והקטנה אסורה מפני שהיא כפתחה של גדולה. אמר רבה אימר מבעוד יום נפרצה. אמר ליה אביי לא תימא מר "אימר" אלא ודאי מבעוד יום נפרצה, דהא מר הוא דאמר *בעי מיניה מרב הונא, ובעי מיניה מרב יהודה: עירב דרך הפתח ונסתם הפתח, עירב דרך חלון ונסתם החלון מהו? ואמר לי שבת כיון שהותרה הותרה. אתמר כותל שבין שתי חצירות שנפל רב אמר אין מטלטלין בו אלא בד"א ושמואל אמר

זה

רש"י

גידוד חמשה. חצר שקרקעיתה גבוה חמשה טפחים והוסיפו על אותו גובה מחיצה ה': **מודה רב חסדא בתחתונה.** דלגבה הויא מחיצה אבל לגבי עליונה לאו מחיצה היא שאינה רואה את פני עשרה למחיצתה ואי הויא כולה בגידוד שפיר טפי משום דמשתמשא להדיא עד סוף הגידוד ורואה גובהה יותר על חברתה עשרה ומינכרא מחיצתה: **תחתונה תרי תערב.** כלומר לעצמה תיערב דיוריה ולא עם עליונה שהרי מחיצה ביניהם אבל *עליונה אפילו לעצמה אסורה שהתחתונה אוסרתה שאין כאן מחיצה ולא חד נמי תערב עם תחתונה שהרי אין כאן פתח דלגבי תחתונה הכל סתום: **במגופפת.** מחיצה עשרה על הגידוד עד עשר אמות אמצעיות שהניחוה כעין פתח ולא הניחו שם המחיצה עשרה אלא מחיצה חמשה והגידוד חמשה הלכך שתיהן מערבות לעצמן ואין זו אוסרת על זו דלגבי תחתונה כולה סתומה היא ולגבי עליונה [מחיצה] ופתחא היא ומיהו כי הדדי לא מצו מערבי משום דלגבי תחתונה הכל סתום: **אימא סיפא כו'.** ועל כרחך האי "פחות מכאן" אמחיצת חמשה שבעשר האמות קאי, דהא בכל ההיקף מחיצה עשרה איכא: **אי בעי חד תערב.** דהא פתח גמור הוא אבל שתיהן: **במלואה.** שאין ברחבה אלא עשר אמות הלכך אסרה עליונה עליה (ג) ולא מערבא בהדה כדתנן "גדולה מותרת וקטנה אסורה": **אי הכי תחתונה חד תיערב.** עם העליונה: **תרי לא תערב.** בפני עצמה דעליונה אוסרת אא"כ עירבה עמה: **דיורין הבאין בשבת.** כגון כותל שבין שתי חצירות שנפל בשבת דהייט דיורייהו השתא כי הדדי: **מהו שיאסרו.** זה על זה: **וקטנה אסורה.** [וס"ד] שנפרצה בשבת: **אלא ודאי.** על כורחיך הכי תוקמא דהא לא אמרת דיורין הבאין בשבת אין אוסרין: **דאמרת בעאי מיניה מרב הונא עירב דרך הפתח.** שתי חצירות שעירבו יחד על ידי פתח שביניהם: **ונסתם.** בשבת שנפלה מפולת כנגדו: **מהו.** לטלטל מזו לזו דרך גובה הכותל וחורין וסדקין מי אמרינן הואיל והותר למקצת שבת הותר לכולה או לא: **כותל שבין שתי חצירות.** שלא היה פתח ביניהם ולא עירבו בו יחד ונפל: **רב אמר אין מטלטלין בו אלא בארבע.** רב לית ליה הואיל והותרה הותרה, וכחד חצר לא משוינן ליה דקי"ל חצר שלא עירבה דברי הכל מטלטלין כלים ששבתו באוירה דהויא כולה חדא רשותא היא אבל הכא ב' רשויות האסורות זו עם זו היו ונמצאת כל אחת פרוצה במלואה למקום האסור לה אע"ג דקי"ל דחצירות רשות אחת הן הכא בשעירבה כל אחת לעצמה עסקינן ורב לטעמיה דאמר *הלכה כר"ש והוא שלא עירבו אבל עירבו, שתי רשויות הן:

זה

תוספות

גידוד חמשה ומחיצה חמשה אין מצטרפין. בפרק שני דגיטין (דף טו:) פי' בקונטרס כגון *בית עמוק חמשה ויש לו מחיצות חמשה אין מצטרפין להיות תוכו רה"י וקשיא לר"ת דהא אמר בפרק בתרא (דף צט:) דבור וחוליתה מצטרפין ובשמעתא נמי אמר דמודה רב חסדא בתחתונה הואיל ורואה פני י' אלא יש לפרש גידוד חמשה גבוה חמשה ונפקא מינה בשתי חצירות זו למעלה מזו ולעליונה כדאמר הכא וצ"ע לענין שבת אם יש (ד) *(לפרש כשים) תל ברה"ר גבוה חמשה ורחב ארבעה ועל גביו עשו מחיצה חמשה שהזורק מרה"ר לתוכו חייב ומתוכו לרה"ר פטור: **וכי** קתני פחות מכאן מערבין אחד ואין מערבין שנים אתחתונה. וא"ת לעיל כדפריך עליונה לא תערב לא חד ולא תרי אמאי לא משני הא דקתני מערבין שנים ואין מערבין אחד אתחתונה ויש לומר משום דמשמע ליה מערבין שנים אתרווייהו: **לא** תימא אימר אלא ודאי מבעוד יום נפרצה. קשה דהכא אמר אביי דרבה סבר כשמואל דאמר שבת הואיל והותרה הותרה וא"כ תיקשי דאביי גופיה אמר (שבת דף כב.) כל מילי דמר עביד כחומרי דרב בר מהני תלת דעביד כשמואל מתירין מבגד לבגד כו' ואין לומר דמש"ה לא חשיב (ה) הא דהכא משום דרב הונא ורב יהודה נמי סברי כשמואל דהא בגרירא איכא דסברי כשמואל דהא בפרק המוציא (שבת פא.) משמע דסבר רבי יוחנן כסתם משנה דנזיר חופף ומפספס ומיהו י"ל דהכי פריך בהמוציא ומי מצי ר' יוחנן למימר דבר שאין מתכוין אסור דלא כסתם משנה דנזיר אפילו איכא סתמא אחרינא כדאשכחן בביצה (דף כג:) מאי חזית דסמכת אהאי סתמא סמוך אהאי ואין לרבי יוחנן נמי לפסוק כשום אחת בלא ראייה אי נמי יש לומר הא דעביד לחומרי דרב היינו בעלמא לבד מעירוב ואבל דהלכה כדברי המיקל בהם או שמא כיון דזימנין הך קולא הויא חומרא כגון דנאסר במקצת שבת דמהאי טעמא נאסר לכל השבת לא חשיב ליה מחומרי דרב דלרב לית ליה הואיל והותרה ולית ליה נמי הואיל ונאסר נאסר: **שבת** כיון שהותרה הותרה. פירשתי בפרק קמא (דף יז: ד"ה עירוב): **אין** מטלטלין בה אלא בארבע. בכלים ששבתו בבית לר"ש: *)**חייב** דברי ר"א. בגמ' מוקי לה במקום מחיצה הפרוצה וכגון שבשני ראשיה לא נשאר כלל משתי מחיצות שבצידה שמקום מחיצה זו שנפרצה אינו תוך מחיצות הנשארות ובלישנא קמא מוקי לה כגון שאבדה להם דרך בתוכו מקום ובררו להם מקום מחיצות להיות שלהן ללכת דרך שם בשביל דרכם שאבדו שם ור"א לטעמיה דאית ליה מה שבררו ברור ורבנן סברי דאין להם כח לברור הלכך אף על פי שעוברים שם אינו רה"ר כיון שלא נמסר לרבים ואינו של רבים כדאמרינן בפרק שני (דף כב:) גבי שבילי בית גלגול קאמרת ומתוכה דקאמר ר"א לאו דוקא מתוכה אלא משום דנקטו רבנן מתוכה כדקאמר בגמרא והכי קמהדרי ליה רבנן אי אתה מודה שאם הוציא מתוכה לרה"ר שהוא פטור אבל אסור שאין לרבים כח שם ולכך אינה נעשית רה"ר אפילו נפלו כל המחיצות סביב והוי כרמלית הכא נמי מקום מחיצה תודה שיהיה כרמלית שאין להם כח בבירתן והא דשבקי רבנן רה"י כדנקט ר"א ונקטי רה"ר משום דר"א דיבר על מקום מחיצה שיהא רה"ר וקאמר שאם הוציא מתוך החצר שהיא רה"י למקום מחיצה חייב אבל רבנן דמיירי במוציא ומכניס לתוכו ממש ואפילו כשנפלו כל מחיצותיה נקטי רה"ר שאלה הנזכר במשנה ולא רצו למינקט שאם הוציא מתוכה לחצר שאלה משום דלא נזכר במשנתנו שהיה חצר אלא אי נמי להכי נקטי רה"ר להוכיח שתוכה חלוק הרבה מרה"ר שאם לא היה חלוק הרבה היה מותר להכניס מרה"ר לתוכה אבל במה שפטור המוציא מרה"י לתוכה אין להוכיח שחלוק הרבה דאפילו אין חלוק אלא מעט מרה"ר פטור המוציא מרה"י לתוכה כיון שאין רה"ר ממש:

רבינו חננאל

רב חסדא גידוד ה' טפחים. פי' כמו סלע גבוה ה' טפחים ובנה מחיצה עליה ה' טפחים אין מצטרפין לעשרה דבעינן אי כולו בגידו' אי כולו במחיצה. מיתיבי ב' חצרות זו למעלה מזו כו' הנה גידוד ה' ומחיצה ה' מצטרפו. ופריק רבה מודה רב חסדא בתחתונ' הואיל ורואה פני עשרה כלומר הואיל ויש למעל' ממנה עשרה טפחים ואקשינן אי הכי תחתונה תיערב לעצמה דהא סלקו ממנה מחיצות אבל העליונה לא תיערב אפילו לעצמה דהא לית ליה מחיצתא והנה התחתונה אוסרת עליה. וזהו פי' לא תיערב לא אחד ולא שנים כלומר לא תיערב לא לעצמה ולא עם התחתונ' ופריק רבא בר עולא כגון שהיתה העליונה מגופפת פי' סתומה והולכת עד עשר אמות לפיכך העליונה מערבה לעצמה והתחתונה לעצמה. אי הכי שהעליונה מגופפת עד עשר אמות אימא סיפא פחות מיכן מערבין אחד ואין מערבין שנים. אמאי איבעיא העליונה תיערב חד דהא ליכא בניהן מחיצה עשרה טפחים ואיבעיא תיערב שנים כלומר תערב לעצמה דהא מגופפת עשרה ודחי רבה כגון שנפרצה תחתונה במלואה לעליונה אי הכי תחתונה תיערב עם העליונה דהא אית לה מחיצתא. והנה רואה פני עשרה ונעשית עכשיו העליונה והתחתונה כאחד. אבל עליונה לא חד תערב ולא תרי תיערב דהא נפרצה עליה התחתונה*) דהא נמי לא תיערב דהא לה מחיצה ופריק אין הכי נמי כו' ואסיקנא הלכתא גידוד ה' ומחיצתא ה' מצטרפין. בעי רב הושעיא דיורין שבאו בשבת מהו שיאסרו. ופשטנא מהא דתנן חצר גדול כו' ואוקימנא בשנפרצה מבעו"י. אבל נפרצה בשבת מותרת אפילו הקטנה. דאיבעיא לן עירב דרך חלון ונסתם החלון מהו לזה דרך פתח ויוצא בו ובן מי שעירב מחצר ומעבר דרך הפתח ונסתם הפתח בשבת מהו לטלטל מחצר זו לחצר זו דרך חלון אחר שנסתם הפתח ואיפשטא שבת שהותרה הותרה כולה כש"מ דיורין הבאין בשבת אין אוסרין ולא מתירין איתמר כותל שבין שתי חצרות שנפל רב אמר אין מטלטלין באותה חצר אלא בד' אמות כו'.

[בתם איתא ת"ין]

ב ז מיי' פט"ו מהלכו' שבת הלכה טו טור ש"ע א"ח סי' שעב סעיף ב וסי' שעג סעיף ו

רש"ל מ"ז

גיטין טו:

[ג"ל רבא]

[גיטין טו:]

[לעיל נב.]

שייך לדף צד ע"א במתניתין

[לעיל נא.]

הגהות הב"ח

(א) גמ' אשכחיה רבינא לרב אחא בריה דרבא (אמר ליה) ... תני מר מידי ... אמר ליה אמר מימר

(ג) שם מה שיאסרו אמר רב חסדא ת"ש חצר: (ג) רש"י ד"ה במלואה וכו' עליונה עליה אי לא ערבה: (ד) תוס' ד"ה גידוד וכו' וגי' לענין שבת אם יש תל כצ"ל ותיבת לפרש כשים נמחק: (ה) ד"ה לא תימא וכו' לא חשיב לא דהכא וכו' בפרק המוציא מכמע וכו' פריך בהמוציא יין ומי:

*) משמע דרבינו גרס דעליונה לא חד תערב ולא תרי תערב והמוה דא"כ היכי תחתונה יכולה לערב עם העליונה וצ"ע.

גליון הש"ס גמ' גידוד חמשה ומחיצה חמשה אין מצטרפין. עי' לעיל דף טו ע"א תוס' ד"ה כותל.